

April 2010

Heet van de naald

26/04 Op 6 mei organiseert het Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen, in samenwerking met Cera, een seminarie 'Coöperatief Ondernemen: werkbaar en weerbaar'. Het seminarie gaat door van 9u tot 12u30 in de Conferentiezaal van het HIVA, Parkstraat 47, 3000 Leuven.

Anno 2010 is het coöperatief model terug van (nooit) weggeweest. Een groeiend aantal mensen en organisaties ervaren dat ze door coöperatie in staat zijn marktmacht te creëren en daardoor voor zichzelf en de gemeenschap voordelen te realiseren die ze alleen niet of niet in dezelfde mate zouden kunnen realiseren: betere prijs-kwaliteitsverhouding, gegarandeerde afzet en distributie, sterkere promotie en communicatie, betere arbeidsdeling en kwaliteit van het werk, meer opleidingsmogelijkheden, betere logistieke ondersteuning, uitgebreider of moderner machinepark,... Het coöperatieve model wordt ook steeds meer herontdekt als een mogelijk instrument om te beantwoorden aan hedendaagse maatschappelijke behoeften op vlak van zorg, kinderopvang, wonen, energie, mobiliteit,.. In Vlaanderen en Europa groeit ook de beleidsaandacht voor het coöperatief model. De VN riep onlangs 2012 uit tot het Jaar van de Coöperatie.

Tijdens deze studievoormiddag worden enkele interessante coöperatieve cases voorgesteld uit verschillende economische sectoren. Centrale vraag aan de sprekers: hoe verhoogt uw coöperatieve juridische vorm, financieringsvorm, manier van samenwerken de werkbaarheid en/of weerbaarheid van mensen en organisaties?

Een panel met vertegenwoordigers van het Departement Sociale Economie van de Vlaamse regering, de Nationale Raad voor de Coöperatie en ondersteuningsstructuren voor coöperatief ondernemen gaan vervolgens in op de vraag hoe overheid, koepel en ondersteuningsstructuren het coöperatief model kunnen versterken opdat het haar potentieel voor een werkbaar en weerbaar economie in Vlaanderen zou kunnen waarmaken.

Dit seminarie kadert in de reeks van 10 studiemomenten naar aanleiding van 35 Jaar HIVA.

Deelname is gratis, maar gelieve u voor 30 april in te schrijven bij Sonja.wuyts@hiva.kuleuven.be.

Het volledige programma vindt u op de websites van het [Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen](#) en het [HIVA](#).

26/04 De VOSEC-campagne 'Sociale Economie op de Campus' loopt volop. Met deze campagne wil het Vlaams Overlegplatform Sociale Economie de aandacht voor de sociale economie en coöperatief ondernemen in het onderwijs versterken. Door VOSEC werden i.s.m. partners uit het academische veld en het werkveld lespakketten uitgewerkt met introductielessen in sociale economie voor het hoger onderwijs en het secundair onderwijs. Meer info op: <http://www.socialeconomie.be/initiatieles>.

24/04 Cera biedt al haar vennoten de kans een dag op de Gentse Floraliën te beleven aan gunstige voorwaarden. 'Als coöperatieve vinden wij al onze coöperanten - al wie een rekening bij ons heeft - even belangrijk. Als we onze coöperanten iets willen geven, willen we dat niet beperken tot een kleine elite, maar moet iedereen de kans krijgen. Vandaar onze keuze om hen allemaal een Floraliëndag aan te bieden voor 10 euro, de helft van de prijs. Daarbovenop kregen ze er ook nog eens een pakket van drie Cera-rozen bij. En gratis parking. We zijn ervan overtuigd dat we op die manier het communitygevoel bij de Cera-vennoten verhogen', zegt Koen Snauwaert, die bij Cera de vennotenvoordelen coördineert. 'Dat we voor de Floraliën kiezen, is ook niet toevallig', vult Cera-baas Franky Depickere aan. 'Cera is groot geworden in de sector van de land- en tuinbouw. Anderzijds is het ook voor de Floraliën een goede zaak... Wij garanderen hen een ganse dag een vol huis en we maken maanden vooraf in ons ledenmagazine publiciteit voor de Floraliën.' Ook voor andere bezoekers blijft de prijs van een toegangskaartje voor de Gentse Floraliën dankzij de partenariaten met Cera en andere bedrijfspartners betaalbaar.

Bron: Het Nieuwsblad / Aan Gent gebonden

22/04 Bij sommige winkels van Colruyt, Lidl en Champion wordt voortaan ook melk verkocht met het label 'Fairebel', een nieuwe telg in het gamma van 'eerlijke' melkproducten. Achter het label Fairebel zit de onlangs opgerichte coöperatie Faircoop. Er zijn een 400-tal boeren bij aangesloten. Omdat ze in België geen verwerkers vonden, ging Faircoop in zee met het Luxemburgse Luxlait, dat de melk verwerkt en verpakt. Het bedrijf garandeert dat het melk bij Belgische boeren ophaalt. Per liter die uiteindelijk verkocht wordt, gaat 10cent extra naar de coöperatie, die de opbrengst onder alle boeren gelijk verdeelt. De boeren beloven in ruil mee promotie voor het label te maken. Fairebel is als merk in handen van de boeren zelf.

In oktober pakte Colruyt als eerste met een eigen kleinschalig project uit. Samen met drie boeren wordt verse hoefemelk aan de man gebracht. Het opzet: het hogere prijskaartje van de melk in kwestie moet Belgische boeren een betere en eerlijkere prijs garanderen.

Bron: Het Nieuwsblad / Editie Leuven-Hageland – De Standaard / Editie Vlaams-Brabant, Brussel

22/04 De mestvergistingsinstallatie Bio Noord in Brecht is een succes. Zes jaar na de start komt er dit jaar nog een tweede uitbreiding. De installatie houdt duizenden tonnen mest van het veld weg. Bio Noord is een coöperatie van inmiddels 155 landbouwers uit Brecht en ruime omgeving. Die hebben samengelegd voor de bouw van de installatie. Ze rijden hun varkens- en rundermest niet uit op het veld, maar vergisten die. Dat levert groene elektriciteit op, die Bio Noord verkoopt aan Electrabel. De mest wordt verdeeld in een dunne fractie, die de landbouwers alsnog uitrijden, en een dikke, die Bio Noord als mestkorrels verkoopt aan Franse wijnboeren. De landbouwers betalen de prijs van 12,5 euro per ton, wat goedkoper is dan het uitrijden. Binnenkort wordt met een eerste uitbreiding gestart, die nodig is om tegemoet te kunnen komen aan de grote vraag van het stijgend aantal leden van de coöperatie.

Bron: Gazet van Antwerpen / Editie Kempen

21/04 Tijdens de Algemene Ledenvergadering van VOSEC werd o.a. de samenstelling van de Raad van Bestuur gestemd. De raad is confederaal samengesteld met vertegenwoordigers van elk van de erkende deelsectoren. Daarnaast telt de raad ook drie onafhankelijke vertegenwoordigers (<http://www.vosec.be/raadvanbestuur>).

19/04 De Meester-Wroeterij, bioboerderij in de Krekelstraat in Astene, doet aan een bijzondere vorm van klantenbinding. "We werken met aandeelhouders, de meeste uit Deinze en de omliggende gemeenten", legt Lieven Godderis uit. "Die investeren niet in het bedrijf zelf, maar wel in de oogst. Je betaalt vooruit op te oogsten groenten en fruit. Door dat systeem wordt de financiële druk op de boer verminderd. Als aandeelhouder hoef je verder helemaal niks te doen, wij doen al het werk op de boerderij. In de praktijk blijken de meeste aandeelhouders wel gebeten door het 'boeren' en volgen ze alles op de voet. Ook al is de Meester-Wroeterij pas opgericht, de bioboeren trokken toch al de aandacht van de makers van 'Samen Groener'. Voor dat programma op vtm zijn uit 200 projecten vier finalisten geselecteerd. Die moeten zich bewijzen op vlak van duurzaamheid, ecologische voetafdruk en gemeenschapsgevoel. "Wij gaan de uitdaging aan om voor het programma onze aandeelhouders te verdubbelen", leggen Lieven en Ellen uit. De inzet is niet gering. "Als we winnen, krijgen ze een jaar lang gratis groene stroom."

Bron: Het Laatste Nieuws / Editie Gent-Eeklo-Deinze

17/04 mmm.eetjesland, een Meetjeslandse coöperatieve, wil al het lekkers uit de streek promoten en het Meetjesland letterlijk laten proeven van de eigen producten. 25 producenten werken er samen en zorgen voor innovatie, zowel op vlak van producten (bv. het nieuwe speltbier) als van promotie (zo ontwierpen leerlingen van het College Onze-Lieve-Vrouw-ten Doorn en sneukelbox met cadeaubonnen die bij een van de hoevewinkels ingewisseld kunnen worden voor een van de lekkernijen; voor moederdag is ook een speciaal wellnesspakket samengesteld met onder meer gezonde honing, zoete pralines en heilzame paardenmelk, maar ook essentiële olie, groene klei en heemstwortelpoeder.

Bron: Het Nieuwsblad / Editie Meetjesland-Leiestreek

14/04 Jeremy Rifkin in Knack geïnterviewd over zijn boek "The Empathic Revolution". Rifkin heeft het daarin over een coöperatief socialisme of een gedistribueerd kapitalisme. "Het is gebaseerd op een aangepast sociaal marktmodel, dat werkt binnen een hoogtechnologise en duurzame omgeving. De Europese Unie is het ideale continent om dat project uit te bouwen en te leiden (...). Hele economische modellen zullen we moeten hertekenen. Energie en communicatie tussen mensen zullen daarbij centraal moeten staan. In de empathische beschaving zullen we moeten afstappen van het principe van eigenbelang als kern van de economie. Het eigendomsrecht waar we onze economische activiteiten al zo lang op baseren, zullen we moeten herzien. Vandaag is eigendom het recht om de andere uit te sluiten. We moeten naar eigendom als het recht om erbij te horen, om toegang te krijgen tot wat bestaat. Ook onze businessmodellen zullen we moeten aanpassen. Coöperatieve vennootschappen zullen we samenbrengen met multinationals, zodat ze gemeenschappelijke projecten kunnen opstarten. In Rome loopt een dergelijke samenwerking tussen Philips en een coöperatieve op het vlak van energie (...). Ik schat dat er een halve eeuw nodig zal zijn (voor de realisatie van dit nieuwe model, nvdr). De eerste 25 jaar zullen we hard moeten werken om in de Europese Unie een basisinfrastructuur voor energie van de grond te krijgen. Tegelijk moeten we de staats- en regeringsleiders ervan overtuigen dat we leven in een empathische samenleving waar we onze economie en politiek op zullen moeten afstemmen. Na die 25 jaar zal er nog eens een kwarteeuw nodig zijn vooraleer alles goed is ingebed."

Bron: KNACK

08/04 Delhaize België verkoopt vanaf nu halfvolle AA-melk van Milcobel, een Belgische coöperatie van meer dan 3.000 melkveehouders. Dankzij de samenwerking met de

coöperatie zouden de aangesloten boeren een betere vergoeding krijgen voor hun melk. "Duurzame melkveehouderij bij ons ontwikkelen is belangrijk en vergt hoge investeringen en een grote inzet. Daarom wil Delhaize België de Belgische melkveehouder ondersteunen", aldus Michel Eeckhout, CEO Delhaize België. "Met deze samenwerking zal Delhaize bijdragen tot een betere vergoeding voor de melkveehouders." De samenwerking met Milcobel is een pilootproject voor Delhaize. Als dit initiatief succesvol wordt geëvalueerd, dan overweegt de warenhuisketen om in de toekomst dit project uit te breiden naar andere coöperatieven en producten.

Ook Colruyt biedt verse lokale melk aan in haar winkels. Daarvoor is de warenhuisketen een samenwerking aangegaan met een melkfabriek en enkele lokale melkveehouders.

Bron: Belga

07/04 Mieke Ramaekers (CD&V) wil dat iedere Maasmechelaar aandelen moet kunnen kopen om mee te profiteren van de opbrengst van groene stroom die de gemeente wil halen uit windmolens en zonnepanelen. Ramaekers stelt voor de aandelen onder te brengen in een coöperatie, die dan een rendement van 6 procent netto mag uitkeren. "Wij hebben die inkomsten zelf nodig om alle Maasmechelaars mee te kunnen laten profiteren", reageert burgemeester Georges Lenssen (Open VLD). "Als de gemeente zelf investeert, kan dat idee zelfs niet toegepast worden, wel indien de AGB ze bouwt." Voor zonnepanelen zou dit wel kunnen, volgens schepen Sylvain Leysen (sp.a/Groen!). "Het zou kunnen dat sportclubs dan mee genieten van de opbrengst, maar dat moeten we nog uitklaren", aldus Leysen.

Bron: Het Belang van Limburg

03/04 Argenta wil haar kapitaal verhogen. Klanten en kantoorhouders van Argenta zullen nog dit jaar coöperatieve aandelen van hun bank kunnen kopen. De effecten kosten 500 euro per stuk. Klanten zullen kunnen inschrijven tot 3.000 euro, kantoorhouders tot 25.000 euro. De aandelen zullen worden genomen in een coöperatieve vennootschap, die vervolgens aandelen in Argenta zal nemen. Voor de concrete modaliteiten van de aandelenuitgifte van Argenta is het wachten tot na de zomer.

Bron: Gazet van Antwerpen / Editie: Kempen

02/04 Carrefour kondigde aan dat de Groene Vallei nu toch kan blijven bestaan, op voorwaarde dat er een franchise-overnemer voor gevonden wordt, en dat de winkel verkleint. "Dat is twee keer slecht nieuws voor het personeel", zegt Degryse. "Als ze er al mogen blijven werken, zal het zijn met een lager loon. Daarbij zullen sowieso banen sneuvelen omdat de winkel kleiner wordt." Ook de omwonenden, die enkele weken geleden nog overwogen om de winkel over te kopen via een coöperatie, zijn ontgoocheld.

Bron: De Morgen

31/03 Jan Renders (afscheidnemend voorzitter van ACW) in een interview met KNACK over ARCO: "Ik zie een grote opportuniteit bij onze coöperatieve holding Arco, die naast de aandelen van meer dan 800.000 particulieren ook beschikt over geld van de beweging en haar deelorganisaties. Via dat kanaal zouden we onze armlastige overheden kunnen bijspringen voor investeringen in scholenbouw, energieproductie, sociale huisvesting, zorgvoorzieningen en afvalverwerking. Ons coöperatieve model is vooral interessant omdat het niet vertrekt van een kapitalistische logica om in zo kort mogelijke tijd zo veel mogelijk geld te verdienen. De aandeelhouders van Arco

ontvangen een redelijk dividend, maar de holding zet de middelen bij voorrang in voor projecten met een maatschappelijk nut.”

Bron: KNACK

31/03 De Duitse ministerraad heeft woensdag een akkoord bereikt over het principe van een bankentaks die jaarlijks tot een miljard euro en meer moet opleveren. Het geld moet naar een fonds gaan dat de Duitse banken in de toekomst te hulp kan schieten indien ze nieuwe klappen incasseren. De Duitse ministers vergaderden in het bijzijn van de Franse minister van Financiën, Christine Lagarde. Frankrijk en ook andere landen bereiden momenteel ook een nieuw belastingsmechanisme voor de banksector voor. De Duitse banken zullen belast worden volgens hun belang voor het banksysteem en de Duitse economie, en volgens hun risicoprofiel, zo luidt het in de woensdag aangenomen nota die tegen de zomer moet resulteren in een wetsontwerp. Volgens het voorstel zullen de spaarbanken en coöperatieve banken dus niet zwaar getroffen worden door de bijkomende taks omdat ze een relatief laag risicoprofiel hebben.

Bron: Belga

27/03 'Limburg Win(dt)' wil 8 windmolens bouwen in Veldwezelt (Lanaken). Limburg Win(dt) is een samenwerking tussen Aspiravi (Limburgse gemeenten) en de investeringsmaatschappij LRM. Het Veldwezeltse park zal stroom voor zo'n 10.000 gezinnen kunnen leveren met een financieel rendement dat momenteel voorzichtig wordt geschat op 10%. ACW Limburg stelt voor dat de omwonenden van het park de mogelijkheid moeten kunnen hebben om via een coöperatie (cvba) financieel te participeren in het project. "We gaan ervan uit dat een kwart van de 10.000 gezinnen in Lanaken een aandeel van 250 euro investeren in het park", rekt Gerits voor. "Dat levert een kapitaal van 625.000 euro op, voldoende om een participatie van 20% in het totale windmolenproject." De groene stroom betekent voor de gezinnen een besparing van 137 euro per jaar op de jaarlijkse elektriciteitsfactuur. De coöperatieve aandeelhouders krijgen ook ieder jaar een nettodividend van 6% uitgekeerd. Tot slot schiet er ieder jaar gemiddeld 114.000 euro over voor andere, sociale initiatieven in de buurt. Denk aan kinderopvang, sporthal of sportterrein, enzovoort. ACW Limburg wil dergelijke projecten begeleiden en ondersteunen.

Bron: Het Belang van Limburg

Agenda

- 6 mei 2010 Studiedag 'Coöperatief ondernemen: werkbaar en weerbaar. Organisatie: Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen, HIVA-K.U.Leuven in samenwerking met Cera. In het kader van de reeks [35 Jaar HIVA](#). Meer info vindt u op de websites van het [Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen](#) en het [HIVA](#).
- 11 mei 2010 Geert Noels (ECONOPOLIS) en TRENDS nodigen Jeremy RIFKIN (cf. The Empathic Revolution) op 11 mei 2010 uit in Brussel. Rifkin is er gastspreker op de eerste editie van The Econopolis Economic Encounter: 'A sustainable new deal'. Info en inschrijvingen: www.econoshock.be/encounter.
- 12 mei 2010 Studiedag over 'Coöperatief Ondernemen in de klas', georganiseerd door de Dienst Beroepsopleiding van het Departement Onderwijs en Vorming van de

Vlaamse Regering. Met introductie tot coöperatief ondernemen door Caroline Gijssels (Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen, HIVA-K.U.Leuven).

- 16-19 mei 2010 CIRIEC, internationaal netwerk van actoren, ondernemingen en organisaties in de publieke en private sociale en coöperatieve economie, houdt haar tweejaarlijks congres in Berlijn. Bedoeling van de CIRIEC-conferenties is uitwisseling te creëren tussen ondernemers en vertegenwoordigers van de sector, beleidsmensen en wetenschappers. Thema van deze editie: "Publieke en sociale economie: een oplossing voor de economische crisis en voor duurzame ontwikkeling." Tijdens workshops wordt ingezoomd op volgende grote thema's: financiering, arbeidsmarkt, duurzame ontwikkeling en opleiding & vorming.
- 3 juni 2010 Studiedag CoopConsult. Meer info volgt.
- 20 oktober 2010 Studiedag van de Nationale Raad voor de Coöperatie, gewijd aan de 'best practices' van coöperatieve ondernemingen. Zeven vennootschappen stellen de originele acties voor die ze opgezet hebben om vorm te geven aan de principes van democratische en economische ledenparticipatie, verantwoordelijkheid tegenover de gemeenschap of permanente vorming en om hun deugdelijk bestuur te optimaliseren. Meer info volgt.

Recente Publicaties

CoopDIRECT

Gijssels, C. & W. Van Opstal (2010), [Coöperatieve kinderopvang: een verkenning](#). Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen, CoopDIRECT 10.01.

Forthcoming

Politeia [Handboek Management in de Sociale Economie](#).

Verschijnt deze zomer.

Losbladig handboek over voor Managers in de Sociale Economie en ieder die geïnteresseerd is in sociaal verantwoord en coöperatief ondernemen.

Het handboek doet meer dan het louter samenbrengen van een aantal specifieke sociale economie-methodieken. Het schept een kader om verschillende managementdisciplines vanuit de doelstellingen en visie te koppelen aan de dagelijkse werking van de sociale economie. De gebruiker van dit handboek krijgt gerichte toepassingen van de managementinstrumenten in de sociale economie.

Het handboek wordt opgedeeld in een reeks katernen die telkens een bepaald onderdeel van het management behandelen. De basiswaarden van de sociale economie zoals medezeggenschap, transparantie, openheid en dialoog, lokale inbedding, duurzaamheid van onderneming en tewerkstelling,... worden zichtbaar via managementaanpak, modellen en voorbeelden die binnen elk subthema behandeld worden. Niet de regel, maar de toepassing en de eigenheid binnen de sociale economie staan centraal.

Speciale aandacht wordt besteed aan het coöperatief model en het coöperatief management.

Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen
HIVA - K.U.Leuven
Parkstraat 47
B 3000 Leuven
caroline.gijselinckx@hiva.kuleuven.be
Tel: + 32 16 32 33 28
Tel: + 32 16 32 31 28 (secretariaat)
www.cooperatiefondernemen.be

* U kan zich steeds uitschrijven voor deze nieuwsflash door een mail te sturen naar caroline.gijselinckx@hiva.kuleuven.be